

Eigen Kracht-conferentie

Een beschrijving van een
Eigen Kracht-conferentie bij leervragen

Postbus 753
8000 AT Zwolle

[bezoekadres](#)
Terborchstraat 1
8011 GD Zwolle

Tel 038 - 422 25 26
Fax 038 - 422 68 98

info@eigen-kracht.nl
www.eigen-kracht.nl

ING 939 95 84

**“Ze zijn hier allemaal
voor mij!”**

door Mieneke Muntendam, april 2011

Inhoudsopgave

1.....	Inleiding	3
2.....	Voor de Eigen Kracht-conferentie	4
2.1.....	Beknopte situatieschets van Karin.....	4
2.2	Eerste gesprek met het gezin.....	4
2.3.....	De vraag voor de Eigen Kracht-conferentie	5
2.4	Uitbreiding en voorbereiding van de kring	5
2.5.....	Deelnemers aan de Eigen Kracht-conferentie	5
3.....	De Eigen Kracht-conferentie bij leervragen	7
3.1.....	Algemeen	7
3.2.....	Het eerste deel van de Eigen Kracht-conferentie	7
3.3.....	Het tweede deel van de Eigen Kracht-conferentie.....	8
3.5.....	Het laatste deel van de Eigen Kracht-conferentie	8
4.....	Verslag van de Eigen Kracht-conferentie	10
5.....	Na de Eigen Kracht-conferentie.....	11

1. Inleiding

“Wat is belangrijk om te leren? Wie en wat kan daarbij behulpzaam zijn?” Dat zijn de vragen waar het bij een Eigen Kracht-conferentie bij leervragen om gaat.

De ambulante gezinsbegeleider die het gezin van Karin al een tijdje ondersteunde, zette de familie op het spoor van de Eigen Kracht-conferentie.

Aan Karin, een meisje van tien met leerproblemen, was net een ‘rugzakje’ toegewezen. De gangbare procedure was dat een onbekende hulpverlener - op basis van een aantal observaties op school - een handelingsplan zou maken. De ambulante gezinsbegeleider vroeg zich af of dit de juiste manier was. De geplande observaties, hoe correct ook uitgevoerd, zouden in zijn beleving geen recht kunnen doen aan de veelzijdigheid van de situatie waarin Karin zich bevond. Hij stelde daarom voor een Eigen Kracht-conferentie bij leervragen aan te vragen. De ouders van Karin en de school stemden daarmee in.

Voor Karins school was dit de eerste Eigen Kracht-conferentie. Ze waren er heel enthousiast over: “Wat is dit eenvoudig! Waarom doen we dit niet vaker? Geen ingewikkelde inspanningen en je kunt een enorme slag slaan in weinig tijd!”

Die slag is zo ‘eenvoudig’ te maken, omdat alle mensen die er toe doen – de kring rondom Karin en haar ouders – tijdens een Eigen Kracht-conferentie bij elkaar komen om mee te denken. Dit gebeurt met behulp van een onafhankelijke Eigen Kracht-coördinator.

2. Voor de Eigen Kracht-conferentie

2.1 Beknopte situatieschets van Karin

Karin woont samen met haar ouders in een dorp. Een oudere broer en zus, volwassen kinderen van haar vader uit een eerder huwelijk, zijn het huis uit. Karin heeft een goede band met deze broer en zus. Het gezin ontvangt al een aantal jaren begeleiding van een ambulante gezinsbegeleider in verband met leerproblemen van Karin. Ze heeft de diagnose PDD-NOS gekregen. Op basis daarvan gaf het Centraal indicatieorgaan zorg (CIZ) een indicatie af voor een ‘rugzakje’, leerlinggebonden financiering voor hulp en begeleiding, toegespitst op Karins vragen en situatie.

De normale gang van zaken na een CIZ-indicatie is dat een expertisecentrum een aantal observaties op school doet. Op basis daarvan maakt dat centrum een handelingsplan, een voorstel voor het vullen van het ‘rugzakje’.

Zoals hiervoor beschreven, vond de ambulante gezinsbegeleider het vreemd om op basis van een paar observaties een plan te maken. Voor zijn gevoel was er meer voor nodig om een realistisch en breed gedragen plan te schrijven. Door een pilotproject binnen zijn organisatie had hij kennisgemaakt met de visie en werkwijze van Eigen Kracht-conferenties. Hij stelde daarom een Eigen Kracht-conferentie bij leervragen voor en hielp bij de aanmelding daarvoor.

2.2 Eerste gesprek met het gezin

Een onafhankelijke Eigen Kracht-coördinator neemt na de aanmelding binnen enkele werkdagen contact op met de leerling en diens ouders/verzorgers. In het geval van deze conferentie was de Eigen Kracht-coördinator Harry.

Tijdens het eerste gesprek met de vader en moeder van Karin en een goede vriendin van moeder – speelde Karin in dezelfde ruimte. Harry zag al snel dat Karin haar oren op steeltjes had. “Kom je er ook bij zitten?” vroeg hij. Dat wilde ze wel. Dat was voor iedereen nieuw: niet praten over Karin, maar vooral en meteen met haar. Karin kreeg, met ondersteuning van Harry, meteen de regie over haar eigen conferentie. Bij Eigen Kracht-conferenties zijn de kinderen waar het om gaat niet alleen aanwezig, ze praten als gelijkwaardige gesprekspartners mee en zijn intensief betrokken bij de voorbereiding.

Een Eigen Kracht-coördinator checkt tijdens het eerste gesprek altijd eerst wat iedereen al weet over Eigen Kracht-conferenties. Dit om dubbelingen te voorkomen. Daarna vertelt hij over de kracht en het belang van de kring. Bij een Eigen Kracht-conferentie komen mensen bij elkaar in een kring. Karin en haar ouders bepalen wie die mensen zijn. Iedereen kan in de kring zeggen wat hij vindt en denkt. En heel belangrijk: iedereen luistert naar elkaar.

Bij het maken van een plan dat werkt is het belangrijk om de vraag waar de Eigen Kracht-conferentie over gaat vanuit verschillende invalshoeken te bekijken. In een kring gaat dat automatisch. Speciaal voor de kinderen - en ook een beetje voor de volwassenen - legt Harry het zo uit: “Je legt de vraag in het midden van de kring. De kring is als een wijzerplaat van een grote klok. Je kunt vanaf drie uur, zeven uur of twaalf uur naar de vraag in het midden kijken. Vanaf die verschillende tijdstippen kijk je op verschillende wijzen tegen de vraag. Je ziet en hoort andere dingen en je hebt daardoor ook verschillende antwoorden en ideeën. Kinderen - en volwassenen - snappen dat meteen.”

Door meteen tijdens het eerste gesprek de nadruk op de kring te leggen, plaatst de Eigen Kracht-coördinator de familie als het ware ook al meteen in die kring. Hij maakt de Eigen Kracht-conferentie daardoor meteen van de kring zelf. Hij vraagt: “Hoe zou dat gaan als je in de kring zou zitten? Wie zouden daar allemaal bij zijn? Waar zouden jullie het over hebben? Wat zou jij, op vijf uur, willen zeggen? En jij, op negen uur, wat zou je willen vragen?”

2.3 De vraag voor de Eigen Kracht-conferentie

Bij de Eigen Kracht-conferentie bij leervragen voor Karin ging het om de volgende vragen: Wat is voor Karin belangrijk om te leren? Wie en wat kunnen Karin daarbij helpen?

Door het beantwoorden van drie subvragen (zie 3.3.-3.5) geeft de kring, inclusief Karin waar het om gaat, met elkaar antwoord op deze vragen.

2.4 Uitbreiding en voorbereiding van de kring

“De live ontmoeting tussen mensen is door niets te vervangen.” Dat geldt voor zowel de voorbereiding als voor de Eigen Kracht-conferentie zelf. Een Eigen Kracht-coördinator gaat daarom tijdens de voorbereiding zoveel mogelijk bij de deelnemers - de mensen uit de kring - op bezoek, op een dag en tijdstip dat het hen uitkomt. Als het echt niet anders kan, spreekt hij ze telefonisch. Niemand komt onvoorbereid naar een Eigen Kracht-conferentie.

Tijdens een tweede afspraak, met Karin en haar vader, vertelde Karin wie ze allemaal voor de Eigen Kracht-conferentie wilde uitnodigen: haar vader en moeder, haar oudere broer en zus, de vriendin van haar moeder en haar dochter (haar eigen vriendin Bea), een vriendje (Hans), de juf, twee meesters van het vorige jaar en de mevrouw van de BSO.

Harry sprak daarna met al deze mensen. Het is belangrijk dat alle deelnemers van tevoren weten hoe een EK-c in zijn werk gaat en waar het over gaat. Ze kunnen zich daar dan op hun eigen manier alvast op voorbereiden en punten opschrijven die ze mee willen nemen. Ook kunnen ze alvast nadenken over lastige kwesties.

Belangrijke dingen zijn soms moeilijk te zeggen: “Misschien vindt ze het wel niet leuk als ik dit zeg ....” Dit kwam aan de orde tijdens het gesprek dat Harry had met Bea, de vriendin van Karin, en haar moeder. Bea had wel ideeën over wat ze wilde zeggen, maar vroeg zich af of dit ten koste zou gaan van haar vriendschap met Karin. “Maar ik vind het wel.” Ze vond bijvoorbeeld dat Karin ongezond eet en te weinig beweegt. Karin zou bijvoorbeeld moeten gaan dansen en beter eten. Tijdens de Eigen Kracht-conferentie heeft ze dit ook gezegd. Na het gesprek met Harry heeft ze nagedacht en met haar moeder besproken hoe ze zou zeggen wat ze wilde zeggen.

2.5 Deelnemers aan de Eigen Kracht-conferentie

Iedereen zei meteen ja toen Harry vroeg “Wil je meedoen?”

Een mooi aspect van Eigen Kracht-conferenties is dat mensen die er niet bij kunnen zijn, toch hun ideeën kunnen inbrengen. Karins broer en de mevrouw van de BSO konden, in verband met hun werk, helaas niet aanwezig zijn. Ze brachten hun ideeën in via genodigden die wel konden komen. Karins broer besprak met zijn zus wat ze zouden zeggen. Zij sprak tijdens de conferentie namens hen allebei. Tijdens het telefoongesprek dat Harry met de mevrouw van de BSO had, noteerde Harry haar woorden en controleerde steeds of hij goed had begrepen wat ze zei. Hij vroeg de intern begeleider van de school dit tijdens de conferentie namens de mevrouw van de BSO voor te lezen. Harry koos hiervoor omdat een Eigen Kracht-coördinator altijd zoveel mogelijk buiten de inhoud van de Eigen Kracht-conferentie blijft. Hij ondersteunt bij de voorbereiding. De inhoud laat hij bij de kring.

Tijdens de Eigen Kracht-conferentie was er, met toestemming van de familie, naast de direct betrokken deelnemers die Karin allemaal zelf had genoemd, een buitenring. In de buitenring zaten de ambulante gezinsbegeleider, de intern begeleider van de school en een vertegenwoordiger van het expertisecentrum dat anders een plan had gemaakt. Deze mensen zaten letterlijk ‘buiten de ring’: een stukje bij de kring vandaan, achter een bureau dat aan de kant was geschoven om ruimte te maken voor de kring. De mensen in de buitenring spraken niet mee en bemoeiden zich niet met de inhoud. Ze waren aanwezig om te leren en te observeren. Tegen het einde van de Eigen Kracht-conferentie (zie 3.5) boden ze hun diensten aan.

Harry nodigde dus, met instemming van de familie, ook het expertisecentrum uit voor de buitenring. Voor het expertisecentrum was het een mooie kans om met de Eigen Kracht-conferentie bij leervragen kennis te maken, dacht hij. De professional in kwestie stond meteen open voor deze mogelijkheid en gebruikte de input van de Eigen Kracht-conferentie voor het handelingsplan waarmee hij het rugzakje zou aanvragen.

3. De Eigen Kracht-conferentie bij leervragen

3.1 Algemeen

Harry zorgde er, zoals hiervoor beschreven, vanaf het begin consequent voor dat de stem van Karin daadwerkelijk werd gehoord en dat ze overal bij betrokken werd. Hij belde haar regelmatig om te vertellen wie er allemaal hadden gezegd dat ze zouden komen en om haar enthousiasme warm te houden.

Karin en haar vrienden Bea en Hans hielpen Harry op de middag van de Eigen Kracht-conferentie met de voorbereidingen: stoelen in een kring zetten, bedenken wie waar zou zitten, briefjes met namen op de stoelen leggen, de conciërge helpen met koffie, limonade en koekjes klaarzetten en flappen ophangen. Ze keken steeds naar Harry: “Wat kunnen we nog meer doen?” Als Eigen Kracht-conferenties om kinderen gaan, zijn ze ook voor, met en door de betrokken kinderen en hun zussen, broers en vrienden en vriendinnen. De Eigen Kracht-coördinator betreft hen er allemaal bij. Dat maakt het voor kinderen makkelijker om tijdens de conferentie te zeggen wat ze te zeggen te hebben.

De Eigen Kracht-conferentie duurde van drie tot vijf uur en vond plaats in de ruimte van de intern begeleider van de school. De stoelen konden daar in een kring staan en de flappen mochten aan de muur.

Na een kort welkomstwoord, een voorstelrondje en een herinnering aan het doel en de werkwijze van de conferentie, begon het eerste deel

Harry was, als onafhankelijk Eigen Kracht-coördinator, de voorzitter en notulist van de conferentie. Hij schreef op wat er gezegd werd, in de woorden van de deelnemers.

3.2 Het eerste deel van de Eigen Kracht-conferentie

“Het eerste deel - de cadeautjesronde - zet de kring meteen in haar kracht. Je ziet de betrokkenheid stijgen!”

Tijdens dit deel van de conferentie geeft de kring antwoord op de vraag: ‘Wat kan Karin goed? Wat zijn haar kwaliteiten?’ Karin mocht beginnen. Dat werkte met een praatveer. Degene die de praatveer in de hand heeft, spreekt. Alle anderen luisteren.

Harry schreef alles wat gezegd werd op gekleurde stroken papier en checkte regelmatig bij Karin “Snap je wat er gezegd wordt?”

Karin kan goed grapjes maken, ze is lief, betrouwbaar, ze kan goed balletdansen, boeiend vertellen, is fantasierijk, etc. etc. Al deze kwaliteiten en meer noemden de deelnemers. De praatveer ging meerdere keren rond tot er niets meer te zeggen was. Er stonden toen veertig verschillende kwaliteiten van Karin op de stroken.

Door de vele positieve kanten van Karin eerst met elkaar te delen, is het makkelijker om later, tijdens de tweede ronde, wat lastiger zaken te benoemen. Maar ook de positieve dingen zijn voor sommige deelnemers aanvankelijk lastig om te benoemen. Ook voor Karin zelf. Het lijkt al gauw op opscheppen. Eerst noemen deelnemers vaak wat ‘concretere dingen’. Bea zei bijvoorbeeld eerst: “Karin kan goed tekenen.” Bij een volgende ronde, toen ze zich al wat vrijer voelde om zich te uiten: “Ze is ook heel betrouwbaar.”

Harry: “De cadeautjesronde maakt het makkelijker om iets te zeggen, ook tijdens de volgende ronde als je een laag dieper gaat. Deze ronde toont dat je alles mag zeggen wat je wilt, op je eigen manier. De Eigen Kracht-coördinator creëert een sfeer waarin alles gezegd kan worden. Het gevoel van veiligheid neemt daardoor toe. Het werken met een praatveer is

daarbij een geweldige manier om de aandacht te richten en te vermijden dat er informatie verloren gaat.”

3.3 Het tweede deel van de Eigen Kracht-conferentie

Wat is belangrijk voor Karin om te leren, op school en daarbuiten? Dat is de vraag van het tweede deel van de Eigen Kracht-conferentie bij leervragen. Deze ronde werkt ook weer met de praatveer. Degene met de praatveer in handen, geeft antwoord op de vraag.

Er kwam heel specifieke informatie beschikbaar, waaronder:

- Juf: “Karin mag wel wat beter leren omgaan met complimenten.”
- Moeder: “Karin is thuis wat traag. Daar mag wel wat meer pit in komen.”
- Vader: “Karin is wat gesloten. Ik vind het belangrijk dat ze beter leert om haar emoties te uiten.”

Ook tijdens de tweede ronde was Karin het eerst aan het woord: “Ik wil wel leren nee zeggen,” zei ze ondermeer. Ook hier schreef Harry de vele suggesties van alle deelnemers op en hing ze zichtbaar in de ruimte op. “Meer zelfstandig worden, meer discipline krijgen, netter schrijven, niet toegeven als je iets niet durft, soms een beetje klieren mag ook wel...” Bea zei ondermeer: “Ik vind het belangrijk dat jij jezelf kan zijn en dat je dat ook kan laten zien. Dát vind ik belangrijk.”

De tweede ronde van de Eigen Kracht-conferentie eindigde met een stickerronde. Alle deelnemers kregen vier stickers, Karin een heel velletje. Iedereen plakte de stickers bij die leerpunten die ze het belangrijkste vonden. Iedereen kwam letterlijk in beweging, kon de benen even strekken en iets te drinken inschenken. De deelnemers bespraken dubbelingen op de stroken en keken hoe je die kon clusteren. ‘Het is belangrijk om vrijer, gemakkelijker te worden in je gedrag’, ‘Je mag wat zelfverzekerder zijn’ en ‘je mag jezelf wat meer laten zien’. Tijdens dit overleg werd bij alle punten de vraag gesteld: ‘Wat bedoelen we precies met elkaar?’

“Er ontstaat een echt gesprek, omdat er echt iets is om over de praten. Het is zo belangrijk dat de leerling daarbij bij is, dat hij of zij meepraat en hoort wat er over hem of haar wordt gezegd.”

Er kwamen drie specifieke leervragen uit deze ronde. Karin moet leren:

- zelfstandiger te worden;
- zich beter te leren uiten, ook haar emoties;
- haar zelfverzekerdheid te vergroten.

3.5 Het laatste deel van de Eigen Kracht-conferentie

‘Hoe kan Karin dit leren? Wie en wat zijn daarvoor nodig?’ Daarover gaat het laatste deel van een Eigen Kracht-conferentie bij leervragen.

De deelnemers bespraken in tweetallen hoe Karin het beste de hiervoor genoemde drie punten kon leren en wie en wat daarvoor nodig en behulpzaam bij was. Karin stelde de koppels samen: haar zus met meester Kees, haar vader en moeder samen, zichzelf met Bea, etcetera. Elk koppel vertelde vervolgens aan de kring hun antwoorden op deze vraag. Iedereen luisterde aandachtig. Het resultaat was een flinke lijst met suggesties.

Tijdens de presentatie in de derde ronde van de vraag ‘Hoe kan Karin dit leren? Wie en wat zijn daarvoor nodig?’, voegde de buitenring zich op natuurlijke wijze in het gesprek. “Ze kwamen als ondersteuner te voorschijn.” De intern begeleider van de school bood aan om, met alle suggesties uit de Eigen Kracht-conferentie, samen met Karin en haar ouders een leerplan te maken. De ambulante gezinsbegeleider bood aan Karin en haar ouders te helpen met het omzetten van de afspraken voor thuis in concrete acties.

Door de veilige sfeer tijdens de Eigen Kracht-conferentie voelden de deelnemers zich vrij om ook heel persoonlijke dingen te zeggen. De juf sprak Karins moeder bijvoorbeeld aan op haar taalgebruik: “Gebruik taal die bij Karins leeftijd past en vermijd daarin het gebruik van verkleinwoorden, want ze is al tien.”

4. Verslag van de Eigen Kracht-conferentie

Harry schreef alles op. Eigen Kracht-coördinatoren doen dat zonder een eigen interpretatie te geven aan wat er door de kring wordt gezegd. Ze controleren steeds “Heb ik het zo goed opgeschreven?” Het zijn de ideeën van de kring, hun woorden: “Daar ga je als Eigen Kracht-coördinator geen interpretatieslag overheen leggen.”

De drie hoofdleervragen die uit Karins Eigen Kracht-conferentie kwamen waren, zoals hiervoor aangegeven:

- Hoe kan Karin zelfverzekerder worden?
- Hoe kan Karin zich beter leren uiten, ook emotioneel?
- Hoe kan Karin stappen richting zelfstandigheid zetten?

Hieronder een greep uit de concrete afspraken, handvatten en tips. De mensen uit de kring hebben verschillende taken op zich genomen. Ze ondersteunen daarmee zowel Karin als haar ouders:

- Karin wordt *tutor* op school (binnen het kader van een tutorschapproject op school waar oudere leerlingen *tutor* zijn voor jongere leerlingen);
- De ouders spreken Karin in volwassen taal aan en gebruiken geen verkleinwoorden en babytaal;
- Karin geeft niet toe aan dingen die ze moeilijk vindt en niet durft. Haar ouders, vrienden, familie en de school helpen haar daarbij;
- Er hangt een rooster op de koelkastdeur met dingen die Karin elke dag en elke week moet doen;
- Karin heeft een agenda en houdt die bij;
- Karin gaat keyboard leren spelen op de muziekschool;
- Karin gaat naar een diëtiste;
- Karin gaat haar zwemdiploma halen.

Het verslag dat de Eigen Kracht-coördinator maakt, beschrijft duidelijk wie waarmee aan de slag gaat en wie waarbij ondersteunt, zowel thuis als op school.

5. Na de Eigen Kracht-conferentie

De oudere zus van Karin komt sinds de Eigen Kracht-conferentie vaker thuis. Ze controleert of de familie wel alles uitvoert zoals ze het tijdens de Eigen Kracht-conferentie hebben afgesproken. Deze 'taak' heeft ze, na de conferentie, spontaan op zich genomen.

De ambulante gezinsbegeleider die de Eigen Kracht-conferentie voorstelde heeft nog steeds contact met het gezin. Hij houdt de vinger aan de pols over de gemaakte afspraken. Op school is, met de belangrijke input van de Eigen Kracht-conferentie, een aanvang gemaakt met het leerplan.

De vraag 'Wat vond je het meest indrukwekkend aan deze Eigen Kracht-conferentie?' vindt Harry heel moeilijk te beantwoorden: "Alle conferenties zijn indrukwekkend." Wel kan hij iets zeggen over de organisatorische kant van Eigen Kracht-conferenties bij leervragen: "Deze variant is vaak heel snel te organiseren. Met een relatief kleine interventie, bereik je veel, maak je een groot verschil. Het is een heel constructief proces. De opbrengst is groot, afgezet tegen de investering."